Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА ОБЩИЯ СЪД (шести състав)

28 януари 2016 година*

„Обществени поръчки за услуги — Процедура за възлагане на обществени поръчки — Оперативно техническо съдействие с оглед на създаване и управление на мрежова структура за прилагане на Европейското партньорство за иновации „Селскостопанска производителност и устойчивост“ — Отхвърляне на офертата на оферент — Възлагане на поръчката на друг оферент — Оферта с необичайно ниска стойност — Извъндоговорна отговорност“

По дело T-570/13

Agriconsulting Europe SA, установено Брюксел (Белгия), за което се явява R. Sciaudone, адвокат,

ищец,

срещу

Европейска комисия, за която се явяват L. Cappelletti и L. Di Paolo, в качеството на представители,

ответник,

с предмет искане за обезщетение на вредите, които се твърди, че са претърпени поради нередности, които Комисията била допуснала в рамките на процедурата за възлагане на обществена поръчка „Създаване на мрежова структура за прилагане на Европейското партньорство за иновации „Селскостопанска производителност и устойчивост“ (AGRI-2012-EIP-01)“,

ОБЩИЯТ СЪД (шести състав),

състоящ се от: S. Frimodt Nielsen, председател, F. Dehousse (докладчик) и A. M. Collins, съдии,

секретар: L. Grzegorczyk, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 7 юли 2015 г.,

постанови настоящото

* Език на производството: италиански.

Решение

Обстоятелства, предхождащи спора

1 С обявление за обществена поръчка, публикувано в приложението към *Официален вестник на Европейския съюз* от 7 август 2012 г. (ОВ 2012/S 61-150-249926), Европейската комисия започва процедурата за възлагане на обществена поръчка AGRI-2012-PEI-01, чиято цел е създаване на мрежова структура за прилагане на Европейското партньорство за иновации „Селскостопанска производителност и устойчивост“ (наричана по-нататък „процедурата за възлагане на обществена поръчка“).

2 По силата на точка 1 от техническите спецификации на поръчката (наричани по-нататък „техническите спецификации“) изпълнителят на поръчката има за задача да допринесе за създаването и управлението на партньорската мрежа, съставена от и открита за участници, които се занимават с иновации и иновационни методи в селскостопанския сектор, като например фермери, изследователи, консултанти, предприятия, неправителствени организации, потребители и организации от публичния сектор. Изпълнителят отговаря за това да създаде и гарантира функционирането на мрежовата структура, състояща се, от една страна, от персонала, на когото изпълнителят възлага изпълнението на задачите, посочени в обявлението за обществена поръчка, и от друга страна, от физическото място, където този персонал ще работи и предоставя услугите си (наричано по-нататък „инфо пункт“).

3 Задачите на изпълнителя на поръчката са определени в точка 2 от техническите спецификации. Те са разделени на девет основни задачи, а именно, първо, управлението на персонала, на когото са възложени задачите и управлението на инфо пункта, второ, организирането на партньорската мрежа, трето, дейността по свързването в мрежа и разработването на инструменти за комуникация, четвърто, актуализирането и поддръжката на пълна база данни, пето, поддържането на списък с външни експерти, шесто, извършването на координация и обмен на информация, седмо, проучване на нуждите от изследвания на преките участници, осмо, разработване на годишната работна програма и девето, архивиране и управление на инвентарния опис и запазване на документи и информация. В техническите спецификации се посочват минималните изисквания за численост на персонала, необходим за осъществяване на основните задачи, като се предвижда за тази цел, че персоналът, на когото са възложени задачите, трябва да наброява поне десет работни места „еквивалент на пълно работно време“, от които поне шест постоянни.

4 По-нататък, техническите спецификации предвиждат 27 допълнителни задачи, които трябва да се изпълняват въз основа на годишно искане на Комисията, в размер на поне три допълнителни задачи до най-много десет задачи годишно, като се има предвид, че за допълнителни задачи № 24, № 26 и № 27 ще бъде направено искане поне през първата година. Допълнителните задачи включват организирането на групи за размисъл, тоест експертни групи, които изучават и обсъждат въпроси, засягащи конкретно европейския план за иновации (допълнителни задачи № 1—6), организирането на допълнителни ателиета (допълнителни задачи № 7—9), организирането на дни „на място“ (допълнителни задачи № 10—13), организирането на допълнителни семинари (допълнителни задачи № 14—17), оценка за работата на оперативните групи (допълнителни задачи № 18—20), организирането на конференции (допълнителна задача № 21), организирането на пътуването и настаняването на участниците в групите за размисъл, ателиетата и семинарите (допълнителна задача № 22), командировки в държавите членки (допълнителна задача № 23), съставянето на списък на експерти (допълнителна задача № 24), затваряне на инфо пункта (допълнителна задача № 25), създаването на инфо пункт (допълнителна задача № 26) и инвентаризирането на всички проекти от значение за създаването на база данни (допълнителна задача № 27).

5 Съгласно разпоредбите на техническите спецификации изпълнителят на поръчката трябва да предвиди и достатъчно персонал, за да може освен основните задачи, персоналът, на когото са възложени задачите, да изпълнява предвиденото в допълнителни задачи № 24 и № 27, чието осъществяване е планирано за първата година на договора.

6 По силата на точка 6 от техническите спецификации договорът е сключен за срок от десет месеца, който може да бъде продължен най-много за дванадесет месеца. Той предвижда максимален общ бюджет от 2 500 000 EUR годишно за съвместното изпълнение на основните и допълнителните задачи, като максималният годишен бюджет е в размер на 1 400 000 EUR за основните задачи и в размер на 1 500 000 EUR за допълнителните задачи.

7 По силата на точка 7.5 от техническите спецификации процедурата за възлагане на обществената поръчка се състои, първо, от фаза на разглеждане на офертите въз основа на критериите за изключване, след което се провежда преглед на офертите въз основа на критериите за подбор, второ, от фаза на оценяване на офертите въз основа на критериите за възлагане (качествена оценка и ценова оценка) и трето, от фаза на възлагане на поръчката въз основа на критерия за икономически най-изгодната оферта. Критериите за изключване, подбор и възлагане, прилагани от Комисията, са споменати в точка 9 от техническите спецификации.

8 Комисията получава пет оферти, сред които тази на ищеца. Всички оференти преминават успешно първата фаза на процедурата за възлагане на обществената поръчка, състояща се в разглеждане на тяхната оферта въз основа на критериите за изключване и за подбор, и достигат до втората фаза на процедурата, състояща се в оценяване на офертите въз основа на следните четири критерия за възлагане:

— критерий за възлагане № 1: подход на връзка между наука и практика,

— критерий за възлагане № 2: подход, засягащ изпълнението на основните и допълнителните задачи,

— критерий за възлагане № 3: практическа организация на задачите,

— критерий за възлагане № 4: предложения относно създаването на инфо пункт в Брюксел (Белгия).

9 В рамките на втората фаза на процедурата само двама оференти, в случая ищецът и Vlaamse Landmaatschappij (наричан по-нататък „VLM“), получават минималния резултат, който се изисква от техническите спецификации, за критериите за възлагане. Затова тези двама оференти достигат до фазата на оценяване на цените им, които са в размер на 1 320 112,63 EUR за ищеца и на 2 316 124,83 EUR за VLM.

10 От протокола от заседанието на комитета за оценка от 20 ноември 2012 г. е видно, че ищецът е класиран на първо място и че поради съмненията, които имал относно необичайно ниската стойност на неговата оферта, комитетът за оценка е направил извода, че трябва да му се поиска допълнителна информация относно цените на допълнителните задачи.

11 С писмо от 22 ноември 2012 г. Комисията уведомява ищеца, че комитетът за оценка е счел цените, посочени за допълнителните задачи, за необичайно ниски. Тя изисква от ищеца подробни разяснения относно изчисляването на цените, предложени за допълнителни задачи № 1—21 и № 25, като отбелязва, че неговата оферта може да бъде отхвърлена, в случай че разясненията не са убедителни.

12 С писмо от 29 ноември 2012 г. ищецът отговаря на искането на Комисията за информация, като ѝ предоставя общи разяснения и списък на разходите, удържани за формулирането на неговите ценови предложения за допълнителните задачи.

13 От окончателния протокол от 19 декември 2012 г. за оценка на офертата на ищеца е видно, че комитетът за оценка е разгледал поясненията на същия и е констатирал по-конкретно наличието на припокриващи се работни места между главните и допълнителните задачи, което не съответства на изискванията на техническите спецификации. Поради това той изменя броя точки, предоставени на ищеца за критерий за възлагане № 3, от 11,8 на 7 точки, като минималната изисквана оценка е 7,5 точки от 15. Така, комитетът за оценка приключва оценяването, от една страна, като потвърждава становището си относно необичайно ниската стойност на офертата на ищеца и от друга страна, като констатира въз основа на предоставените от него нови данни, че неговата оферта вече не отговаря на минималната оценка, изисквана от техническите спецификации по критерий за възлагане № 3. Следователно комитетът препоръчва договорът да се възложи на VLM.

14 С писмо от 25 март 2013 г. Комисията уведомява ищеца, че неговата оферта не е приета, поради това че не отговаря на минималната оценка, изисквана за критерий за възлагане № 3, и е счетена за необичайно ниска, що се отнася до цените, предложени за изпълнението на някои допълнителни задачи. Същият ден Комисията решава да възложи поръчката на VLM.

15 С писмо от 26 март 2013 г. ищецът иска да му се предостави името на изпълнителя на поръчката, както и особеностите и предимствата на неговата оферта. Комисията му предоставя тези данни с писмо от 27 март 2013 г.

16 С писмо от 29 март 2013 г. ищецът поисква от Комисията други данни във връзка с оценяването на неговата оферта. Комисията му отговаря с писмо от 10 април 2013 г.

17 С писмо от 12 април 2013 г. ищецът упреква възлагащия орган, че не му е предоставил необходимите пояснения относно оценяването на първия и втория критерий, изменението на неговата техническа оценка след отварянето на финансовата оферта, неправилната оценка на участието на началника на екипа и на неговия заместник в допълнителните задачи и погрешния характер на изводите относно офертата на VLM.

18 С електронно писмо, изпратено на Комисията същия ден, ищецът поисква от нея достъп до протоколите на комитета за оценка и до офертата на изпълнителя, като се позовава на член 6 от Регламент (ЕО) № 1049/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2001 година относно публичния достъп до документи на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията (ОВ L 145, стр. 43; Специално издание на български език, глава 1, том 3, стр. 76).

19 С първо свое писмо от 29 април 2013 г. Комисията уведомява ищеца, че протоколът на комитета за оценка ще му бъде предоставен бързо. С второ писмо от същия ден Комисията отговаря на заявлението на ищеца за достъп, като му предоставя частично копие от протокола за оценка от 20 ноември 2012 г., от окончателния протокол за оценка на неговата оферта от 19 декември 2012 г. и от общия протокол за оценка от 6 февруари 2013 г. За сметка на това Комисията отказва да му предостави офертата на изпълнителя, като изтъква защитата на търговските интереси на засегнатото предприятие, на основание член 4, параграф 2, първо тире от Регламент № 1049/2001.

20 С електронно писмо от 13 май 2013 г. ищецът подава потвърдително заявление за достъп съгласно член 7 от Регламент № 1049/2001. С електронно писмо от 14 май 2013 г. Комисията потвърждава неговото получаване, като обявява, че ще отговори в срок от петнадесет работни дни.

21 С друго писмо от 13 май 2013 г. ищецът оспорва позицията на Комисията, изразена във второто писмо от 29 април 2013 г., която счита за недостатъчна. С писмо от 31 май 2013 г. Комисията отговаря, че ищецът разполага с цялата документация по процедурата за възлагане на обществената поръчка, която е послужила като основа за решението за възлагане, като се позовава и на писмото си от 29 април 2013 г.

22 Що се отнася до потвърдителното заявление за достъп, с писмо от 4 юни 2013 г. Комисията указва на ищеца, че срокът за отговор е удължен до 26 юни 2013 г. На 26 юни 2013 г. Комисията уведомява ищеца, че е в невъзможност да отговори на потвърдителното заявление за достъп в горепосочения срок. С електронно писмо от 4 юли 2013 г. ищецът изисква отговор на своето потвърдително заявление за достъп, на което Комисията отговаря на 9 юли 2013 г., като информира предприятието, че отговорът ще му бъде предаден след няколко дни. С писмо от 17 юли 2013 г. Комисията отговаря на потвърдително заявление за достъп на ищеца, като потвърждава предходното си решение да не оповести определена информация, съдържаща се в протоколите за оценка, и да не предостави достъп до офертата на изпълнителя, в изпълнение на член 4, параграф 1, буква б) и на член 4, параграф 2, първо тире от Регламент № 1049/2001.

Производство и искания на страните

23 На 25 октомври 2013 г. ищецът подава в секретариата на Общия съд настоящата искова молба.

24 С решение на председателя на Общия съд от 18 ноември 2013 г. настоящото дело е разпределено на шести състав, а с решение от 8 януари 2015 г. то е преразпределено на нов съдия докладчик.

25 Въз основа на доклад на съдията докладчик Общият съд (шести състав) решава да открие устната фаза на производството и в рамките на процесуално-организационните действия, предвидени в член 64 от Процедурния правилник на Общия съд от 2 май 1991 г., приканва ищеца да представи един документ. Той изпълнява искането в определения срок.

26 Устните състезания и отговорите на страните на поставените от Общия съд въпроси са изслушани в съдебното заседание, проведено на 7 юли 2015 г.

27 Ищецът моли Общия съд:

— да разпореди предоставянето на офертата на изпълнителя на поръчката,

— да осъди Комисията да заплати обезщетение за имуществени вреди, претърпени вследствие на загубата на разглежданата обществена поръчка, вследствие на загубата на възможност за сключване на посочената поръчка и вследствие на разноските за участие в процедурата по възлагане на поръчката, както и за неимуществени вреди, като сумите бъдат увеличени, за да се отчете паричната обезценка и компенсаторните лихви,

— някои от приложенията да бъдат третирани поверително,

— да осъди Комисията да заплати съдебните разноски.

28 Комисията моли Общия съд:

— да отхвърли искането за обезщетение като неоснователно,

— да отхвърли искането за събиране на доказателства като неоснователно,

— да осъди ищеца да заплати съдебните разноски.

От правна страна

По искането за обезщетение

29 С настоящия иск ищецът изтъква различни незаконосъобразности на процедурата за възлагане на обществена поръчка, които били опорочили решението за отхвърляне на неговата оферта, и иска осъждането на Комисията да заплати обезщетение за имуществени вреди по силата на членове 268 ДФЕС и 340 ДФЕС за вредите, претърпени от загубата на разглежданата обществена поръчка, от загубата на възможност за сключване на посочената поръчка и от разноските за участие в процедурата за възлагане на поръчката, както и за неимуществени вреди.

30 По-точно ищецът изтъква осем нарушения, които са достатъчно сериозни, и поддържа, че неговата оферта е била отхвърлена незаконно. Той твърди, първо, че е налице грешка при оценката на офертата и нарушение на принципа на равно третиране във връзка с критерий за възлагане № 1, второ, погрешно тълкуване и прилагане на неговата оферта във връзка с критерий за възлагане № 2, трето, нарушение на правилата за възлагане на обществената поръчка, свързани с критерий за възлагане № 3, четвърто, нарушение на принципа на пропорционалност във връзка с критерий за възлагане № 3, пето, нарушение на принципа на разделение на отделните етапи на процедурата, шесто, погрешна оценка на офертата във връзка с критерий за възлагане № 3, седмо, погрешно тълкуване и прилагане на понятието за оферта с необичайно ниска стойност и осмо, нарушение на принципа на равно третиране при прилагането на понятието за оферта с необичайно ниска стойност.

31 Трябва да се напомни, че съгласно член 340, втора алинея ДФЕС, в областта на извъндоговорната отговорност, Европейският съюз в съответствие с основните принципи на правото, които са общи за държавите членки, е длъжен да поправи вредите, причинени от негови институции или служители при изпълнението на техните задължения.

32 Съгласно установената съдебна практика ангажирането на извъндоговорната отговорност на Съюза по смисъла на горепосочената разпоредба за неправомерно поведение на неговите органи зависи от наличието на три условия, а именно неправомерност на поведението, за което се упреква институцията и наличие на действителна вреда и на причинно-следствена връзка между твърдяното поведение и претендираната вреда (решения от 29 септември 1982 г., Oleifici Mediterranei/ЕИО, 26/81, Rec, EU:C:1982:318, т. 16, от 9 септември 2008 г., FIAMM и др./Съвет и Комисия, C-120/06 P и C-121/06 P, Сб., EU:C:2008:476, т. 106 и 164–166, от 9 септември 2010 г., Evropaïki Dynamiki/Комисия, T-300/07, Сб., EU:T:2010:372, т. 137 и от 16 октомври 2014 г., Evropaïki Dynamiki/Комисия, T-297/12, EU:T:2014:888, т. 28). По-нататък, що се отнася до условието, свързано с неправомерното поведение, съдебната практика изисква да е установено достатъчно съществено нарушение на правна норма, която има за цел да се предоставят права на частноправни субекти. Решаващият критерий, който позволява да се приеме, че едно нарушение е достатъчно съществено, се състои в явно и сериозно нарушение от съответната институция или орган на Съюза на пределите, наложени на нейната свобода на преценка (вж. в този смисъл решения от 4 юли 2000 г., Bergaderm и Goupil/Комисия, C-352/98 P, Rec, EU:C:2000:361, т. 42–44, от 10 декември 2002 г., Комисия/Camar и Tico, C-312/00 P, Rec, EU:C:2002:736, т. 54, от 17 март 2005 г., AFCon Management Consultants и др./Комисия, T-160/03, Rec, EU:T:2005:107, т. 93 и Evropaïki Dynamiki/Комисия, посочено по-горе, EU:T:2014:888, т. 29).

33 Щом едно от трите условия за ангажиране на извъндоговорната отговорност на Съюза не е изпълнено, исканията за обезщетение трябва да се отхвърлят, без да е необходимо да се проверява дали са изпълнени останалите две условия (вж. в този смисъл решения от 15 септември 1994 г., KYDEP/Съвет и Комисия, C-146/91, Сб., EU:C:1994:329, т. 81 и Evropaïki Dynamiki/Комисия, т. 32 по-горе, EU:T:2014:888, т. 33).

34 Освен това според постоянната съдебна практика Комисията разполага с широко право на преценка по отношение на обстоятелствата, които трябва да се вземат предвид при приемането на решение за възлагане на обществена поръчка чрез процедура за възлагане на такава поръчка (решения от 17 декември 1998 г., Embassy Limousines & Services/Парламент, T-203/96, Rec, EU:T:1998:302, т. 56 и от 20 септември 2011 г., Evropaïki Dynamiki/ЕЦБ, T-461/08, Сб., EU:T:2011:494, т. 137). Комисията разполага и с широко право на преценка, когато определя както съдържанието, така и приложението на правилата, уреждащи сключването за нейна сметка на договор за обществена поръчка чрез процедура за възлагане на такава поръчка (вж. в този смисъл решения от 14 февруари 2006 г., TEA-CEGOS и др./Комисия, T-376/05 и T-383/05, Rec, EU:T:2006:47, т. 50 и 51, Evropaïki Dynamiki/ЕЦБ, посочено по-горе, EU:T:2011:494, т. 137 и от 25 октомври 2012 г., Astrim и Elyo Italia/Комисия, T-216/09, EU:T:2012:574, т. 17).

35 Именно в светлината на тези съображения трябва да се разглежда искането на ищеца за обезщетение за вредите, които твърди, че е претърпял вследствие на незаконосъобразното отхвърляне на неговата оферта. Това искане се основава, първо, на незаконосъобразности във връзка с критерии за възлагане № 1 и № 2, второ, на незаконосъобразности във връзка с прилагането на понятието за оферта с необичайно ниска стойност и трето, на незаконосъобразности, свързани с критерий за възлагане № 3.

По искането за обезщетение, свързано с първите две твърдени закононарушения, относно критерии за възлагане № 1 и № 2

36 Ищецът поддържа, по отношение на критерий за възлагане № 1, че комитетът за оценка не е разгледал внимателно неговата оферта и че мотивите за отхвърляне са неправилни, че принципът на равно третиране е нарушен, а в репликата — че липсват мотиви за отхвърляне на неговата оферта или същите са недостатъчни, що се отнася до аспекта, свързан с комуникационната стратегия. По отношение на критерий за възлагане № 2, свързан с изпълнението на основните и допълнителните задачи, той изтъква по същество, че оценката на комитета за оценка е неправилна и в репликата си се позовава на нарушение на правата му и на липса или недостатъчност на мотивите, приети относно критерий за възлагане № 2.

37 Комисията оспорва тези доводи, без да прави възражение за тяхната недопустимост, както същата признава в хода на съдебното заседание.

38 Що се отнася до незаконосъобразностите, които се твърдят във връзка с критерии за възлагане № 1 и № 2, в конкретния случай трябва да се разгледа дали условията, свързани с претендираните вреди и с причинно-следствената връзка между посочените вреди и твърдяната противоправност, са изпълнени.

39 Колкото до условието за наличие на вреда, отговорността на Съюза може да бъде ангажирана само ако ищецът наистина е претърпял „действителна и сигурна“ вреда, която той следва да докаже (вж. решения от 14 октомври 2014 г., Giordano/Комисия, C-611/12 P, Сб., EU:C:2014:2282, т. 36 и цитираната съдебна практика и Evropaïki Dynamiki/Комисия, т. 32 по-горе, EU:T:2014:888, т. 30 и цитираната съдебна практика).

40 Що се отнася до условието за наличие на причинно-следствена връзка между твърдяното поведение и посочената вреда, от постоянната съдебна практика следва, че тази вреда трябва да е достатъчно пряка последица от твърдяното поведение, като последното трябва да представлява определящата причина за вредата, което ищецът трябва да докаже (вж. решения от 30 януари 1992 г., Finsider и др./Комисия, C-363/88 и C-364/88, Rec, EU:C:1992:44, т. 25 и цитираната съдебна практика и Evropaïki Dynamiki/ЕЦБ, т. 34 по-горе, EU:T:2011:494, т. 209 и цитираната съдебна практика).

41 В случая, по отношение на незаконосъобразностите, които се твърдят във връзка с критерии за възлагане № 1 и № 2, ищецът уточнява, че се позовава на вредата, свързана със загубата на възможност за сключване на посочената поръчка, както и на вредата, свързана с разноските, направени за участие в процедурата по възлагане на поръчката.

42 Ищецът изтъква, че условието за наличие на причинно-следствена връзка е изпълнено, поради това че неговата оферта е класирана на първо място и че поръчката е следвало да се възложи на него, ако не бяха налице разкритите нарушения.

43 Трябва обаче да се констатира, че отхвърлянето на офертата на ищеца се основава само на преценката във връзка с критерий за възлагане № 3 и на необичайно ниската стойност на неговата оферта. Действително офертата на ищеца е била класирана на първо място след разглеждането на офертата от икономическа гледна точка. Това класиране на първо място обаче е изменено поради две причини, а именно промяна в оценката на офертата с оглед на критерий за възлагане № 3, която е счетена за недостатъчна, и квалифицирането на офертата като необичайно ниска. Ищецът споменава впрочем в исковата молба, че разглежданите вреди са пряка последица от решението на комитета за оценка да намали оценката за критерий за възлагане № 3 и да приеме, че офертата е с необичайно ниска стойност.

44 Освен това, както подчертава Комисията, ищецът никога не е уточнявал какво би могло да бъде благоприятното въздействие на предоставянето на по-висока оценка с оглед на критерии за възлагане № 1 и № 2 върху вероятността да му бъде възложена поръчката.

45 Следователно ищецът неоснователно твърди, че при липсата на нарушения и грешки във връзка с критерии за възлагане № 1 и № 2 поръчката е щяла да бъде възложена на него. Всъщност, дори неговата оценка да беше по-висока с оглед на тези критерии за възлагане, това обстоятелство нямаше да е от естество да засегне преценката на неговата оферта във връзка с критерий за възлагане № 3 и с нейната необичайно ниска стойност.

46 От това следва, че дори да се предположи, че твърдените незаконосъобразности във връзка с критерии за възлагане № 1 и № 2 са установени, не е налице пряка причинно-следствена връзка с твърдените вреди, свързани със загубата на възможност за сключване на поръчката и с разноските за участие в процедурата за възлагане на поръчката.

47 Следователно искането за обезщетение трябва да се отхвърли, тъй като е неоснователно по отношение на незаконосъобразностите във връзка с критерии за възлагане № 1 и № 2.

По искането за обезщетение, свързано с твърдените закононарушения, относно понятието за оферта с необичайно ниска стойност

48 От една страна, ищецът поддържа, че тълкуването и прилагането на понятието за оферта с необичайно ниска стойност в конкретния случай са погрешни. От друга страна, той се позовава на произволност и неразумност на параметрите, използвани за прилагане на понятието за оферта с необичайно ниска стойност, както и нарушението на принципа на състезателност и на принципа на равно третиране в прилагането на посоченото понятие.

49 Комисията оспорва тези доводи.

– По тълкуването и прилагането, което се твърди, че е погрешно, на понятието за оферта с необичайно ниска стойност

50 Ищецът оспорва следвания от комитета за оценка подход при квалифицирането на неговата оферта като необичайно ниска. Според него този анализ почива само на оценката за стойността на допълнителните задачи, а не на офертата в нейната цялост. Той изтъква, че комитетът за оценка не е анализирал въздействието на този изолиран аспект, свързан с допълнителните задачи, върху офертата като цяло, което би противоречало на приложимите в тази материя принципи.

51 Следва да се припомни, че съгласно член 97, параграф 2 от Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета от 25 юни 2002 година относно Финансовия регламент, приложим за общия бюджет на Европейските общности (ОВ L 248, стр. L; Специално издание на български език, 2007 г., глава 1, том 3, стр. 198), изменен (наричан по-нататък „Финансовият регламент“), приложим в конкретния случай към процедурата за възлагане на обществена поръчка, поръчката се възлага чрез автоматично определяне на изпълнителя или чрез възлагане на изпълнителя, предложил икономически най-изгодна оферта. В конкретния случай техническите спецификации предвиждат възлагане на поръчката въз основа на критерия за икономически най-изгодната оферта.

52 По-нататък, член 139 от Регламент (ЕО, Евратом) № 2342/2002 на Комисията от 23 декември 2002 година относно определянето на подробни правила за прилагането на Финансовия регламент (ОВ L 357, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 1, том 4, стр. 3) (наричан по-нататък „Регламентът за прилагане“) предвижда:

„1. Ако за дадена поръчка офертите изглеждат с необичайно ниска стойност, възложителят, преди да ги отхвърли единствено на това основание, отправя искане в писмена форма за представяне на подробности каквито сметне за необходими във връзка със съставните елементи на офертата, и проверява елементите след изслушване на страните, като взема предвид представените обяснения. […]

Възложителят може по-конкретно да вземе предвид обясненията във връзка със:

а) икономическите аспекти на производствения процес, на предоставянето на услугите или строителния метод;

б) избраните технически решения или изключително благоприятните условия на разположение на оферента;

в) оригиналността на офертата.

[…]“.

53 Също така, член 146, параграф 4 от Регламента за прилагане предвижда, че при оферти с необичайно ниска стойност комисията за оценка отправя искане за представяне на необходимата информация във връзка със съдържанието на офертата.

54 От тези разпоредби произтича, че определение за понятието за оферта с необичайно ниска стойност няма нито в разпоредбите на Финансовия регламент, нито в тези на подробните правила за прилагането му.

55 Същевременно от съдебната практика е видно, че необичайно ниската стойност на една оферта трябва да се преценява спрямо съдържанието на офертата и с оглед на разглежданата услуга. Така Съдът уточнява, че възлагащият орган може при проверката си на необичайно ниската стойност на една оферта, за да гарантира честна конкуренция, да вземе предвид не само обстоятелствата, посочени в член 139, параграф 2 от Регламента за прилагане, но и всички релевантни елементи по отношение на разглежданата услуга (вж. по аналогия решение от 18 декември 2014 г., Data Medical Service, C-568/13, Сб., EU:C:2014:2466, т. 50).

56 В конкретния случай от писмото на Комисията от 25 март 2013 г. и от окончателния доклад за оценка е видно, че комитетът за оценка е приел, че с оглед на предоставените от ищеца пояснения разходите не са покрити от цената, предложена за някои допълнителни задачи (№ 1—6 и № 18—20 в частност). Комитетът за оценка е подчертал и непоследователността на разходите за допълнителни задачи № 14 и 15. Накрая той е констатирал, че се използват припокриващи се работни места за главните допълнителни задачи (№ 6—17, № 21 и № 25). Той прави извода за необичайно ниската стойност на офертата за допълнителни задачи № 1—16 и № 18–20. Комитетът уточнява, че допълнителни задачи № 1—6 и № 18–20 са предложени на загуба въз основа единствено на разходите за труд и че допълнителни задачи № 1—16 и № 18—20 са предложени на загуба, ако се вземат предвид допълнителните разходи. Той добавя, че използването на припокриващи се работни места прави офертата несъвместима с изискванията на техническите спецификации относно минималното условие за десет работни места „еквивалент на пълно работно време“.

57 Следователно е вярно, че разкритите аномалии, поради които комитетът за оценка прави извода, че офертата на ищеца е с необичайно ниска стойност, се отнасят по-конкретно до някои допълнителни задачи.

58 Икономическата и финансовата значимост обаче на допълнителните задачи спрямо главните се вижда ясно от документите в преписката. По-конкретно, техническите спецификации предвиждат общо 36 задачи, 27 от които са допълнителни задачи. Освен това техническите спецификации предвиждат за допълнителните задачи малко по-голям максимален бюджет (1 500 000 EUR) от този, предвиден за главните задачи (1 400 000 EUR). Следователно значимостта на допълнителните задачи в цялата разглеждана поръчка е несъмнена.

59 Сред предвидените 27 допълнителни задачи обаче 19 са засегнати от аномалиите, разкрити от комитета за оценка.

60 При това положение разкритите аномалии, макар че засягат само допълнителните задачи, съвсем не се отнасят до незначителен или изолиран аспект на офертата, поради което биха могли да опорочат съгласуваността на общата предложена цена и оттам — офертата в нейната цялост.

61 По-нататък, фактът, че разкритите аномалии засягат само допълнителните задачи, не означава, че офертата не е оценена като цяло. В това отношение именно общата стойност на офертата на ищеца е била счетена за необичайно ниска, включително спрямо предвидения от Комисията бюджет за цялата поръчка и спрямо общата цена, предложена от изпълнителя.

62 От това следва, че комитетът за оценка е извършил преценка с оглед на съдържанието на офертата и на разглежданата услуга, предвид релевантните обстоятелства във връзка с посочената услуга. Поради това следва да се отхвърли оплакването на ищеца, според което комитетът за оценка е направил извод за необичайно ниската стойност на офертата в противоречие с принципите, приложими в тази материя.

– По произволността и неразумността на параметрите, използвани за прилагане на понятието за оферта с необичайно ниска стойност, и по нарушението на принципа на състезателност, както и на принципа на равно третиране

63 На първо място, ищецът изтъква неподходящия, произволен и необоснован характер на параметрите, използвани за целите на оценяването на необичайно ниската стойност на неговата оферта. По-конкретно използваната единица за разход при изчисляването на разхода на експертите била субективна и не отчитала нито факта, че ищецът можел да договори с експертите по-ниски тарифи, нито неговия организационен и търговски капацитет.

64 Следва да се отбележи, че както е видно от поясненията, фигуриращи в приложението към доклада за оценка от 20 ноември 2012 г., офертата на ищеца е за обща цена, която е с 850 000 EUR по-ниска от цената, която комитетът за оценка счита за минимална цена за допълнителните задачи, докато цената, предложена за основните задачи, е близка до максималната цена, предвидена в поръчката. Поради това Комисията изисква от ищеца с писмо от 22 ноември 2012 г. подробни разяснения относно изчисляването на цените, предложени за някои допълнителни задачи, и уточнява, че офертата може да бъде отхвърлена, в случай че разясненията не са убедителни.

65 В отговора си от 29 ноември 2012 г. ищецът формулира общи съображения и специфични пояснения относно разглежданите допълнителни задачи. Той споменава по-конкретно, в рамките на общите съображения, факта, че извършва услуги, подобни на тези, за които се отнасят допълнителните задачи по редица проекти, и че е в най-добро положение за договаряне на конкурентни цени с доставчиците.

66 Същевременно трябва да се отбележи, че тези твърдения на ищеца не са подкрепени и че той не е предоставил никаква точна информация, в частност относно намаления, които е могъл да ползва в рамките на разглежданите задачи. Макар неговият организационен и търговски капацитет да са важни елементи с оглед на въздействието върху разходите за услугите му, тези елементи е трябвало да бъдат подчертани точно и мотивирано в първоначалната му оферта или поне в неговия отговор от 29 ноември 2012 г. Трябва да се констатира обаче, че случаят не е такъв.

67 По-нататък, в писмото си от 12 април 2013 г. ищецът оспорва единицата за разход, използвана при изчисляването на хонорарите на експертите, с мотива че той щял да договори по-ниски хонорари. Той добавя, че споразуменията с тези експерти могат да бъдат представени. Трябва въпреки това да се констатира, че той не ги е представил и че не е подкрепил в по-голяма степен твърденията си. По същия начин ищецът изтъква своя организационен и търговски капацитет, но не представя конкретни доказателства в това отношение.

68 Накрая, доводът на ищеца, че използваната единица за разход при изчисляването на разхода на експертите била субективен параметър, трябва да се отхвърли. Всъщност той не представя никаква цифрова стойност в това отношение. Освен това фактът, че той се позовава на определени обстоятелства, и в частност на договарянето на тарифи с експерти от същата категория като експертите за основните задачи, би могъл да подкрепи факта, че както Комисията констатира, тези разходи са по-ниски от нормата, без обаче да се предоставят точни доказателства.

69 От това следва, че доводите на ищеца, с които той оспорва параметрите, използвани при оценяването на необичайно ниската стойност на неговата оферта, трябва да бъдат отхвърлени.

70 На второ място, ищецът поддържа, че Комисията е трябвало да му даде възможност да обоснове впоследствие разходите и тарифите, които се счетени за прекомерно ниски, в съответствие с принципа на състезателност. Тя уточнява, че писмото от 22 ноември 2012 г. се ограничава до това да изиска метода на изчисление на съдържащата се в офертата цена, а не стойността на отчетените елементи.

71 От член 139, параграф 1 и член 146, параграф 4 от Регламента за прилагане произтича, че възлагащият орган при проверката на необичайно ниската цена на една оферта има задължението да изисква от оферента да представи необходимите доказателства, че неговата оферта е сериозна (вж. в този смисъл и по аналогия решения от 27 ноември 2001 г., Lombardini и Mantovani, C-285/99 и C-286/99, Rec, EU:C:2001:640, т. 46 и 51, от 29 март 2012 г., SAG ELV Slovensko и др., C-599/10, Сб., EU:C:2012:191, т. 28 и Data Medical Service, т. 55 по-горе, EU:C:2014:2466, т. 47). Наличието на действително състезателно обсъждане между възлагащия орган и оферента на подходящ етап от процедурата по разглеждането на офертите, за да може оферентът да докаже, че офертата му е сериозна, съставлява съществено изискване в областта на обществените поръчки, въведено, за да се предотврати произволът от страна на възлагащия орган и да се гарантира честна конкуренция между предприятията (вж. в този смисъл и по аналогия решения Lombardini и Mantovani, посочено по-горе, EU:C:2001:640, т. 57, Data Medical Service, т. 55 по-горе, EU:C:2014:2466, т. 48 и от 21 май 2008 г., Belfass/Съвет, T-495/04, Сб., EU:T:2008:160, т. 97 и 98).

72 В конкретния случай с писмо от 22 ноември 2012 г. Комисията уведомява ищеца, че комитетът за оценка е счел цените, посочени в неговата оферта за някои допълнителни задачи, за необичайно ниски. Комисията изисква от ищеца подробни разяснения относно изчисляването на цените, предложени за допълнителни задачи № 1—21 и № 25, и му указва, че неговата оферта може да бъде отхвърлена, в случай че разясненията не са убедителни.

73 С писмо от 29 ноември 2012 г. ищецът отговаря на искането на Комисията за информация, като ѝ предоставя общи разяснения и списък на разходите, удържани за формулирането на неговите ценови предложения за всички допълнителни задачи.

74 На 19 декември 2012 г., като отчита новите данни, предоставени от ищеца, комитетът за оценка заключава по-конкретно, че неговата оферта е с необичайно ниска стойност, и препоръчва договорът да бъде сключен с VLM.

75 С писмо от 25 март 2013 г. Комисията уведомява ищеца, че неговата оферта не е приета, поради това че не отговаря на минималната оценка, изисквана за критерий за възлагане № 3, и е счетена за необичайно ниска, що се отнася до цените, предложени за изпълнението на някои допълнителни задачи.

76 От гореизложеното следва, че състезателната процедура е била спазена в случая и че ищецът е имал възможност да докаже своите разходи и тарифи, които са били счетени за извънредно ниски.

77 Доводът на ищеца, според който писмото от 22 ноември 2012 г. се ограничава до това да изиска метода на изчисление на съдържащата се в офертата цена, а не стойността на отчетените елементи, трябва да се отхвърли. Всъщност Комисията изисква от ищеца подробни разяснения относно изчислението на цените, предложени за допълнителни задачи № 1—21 и № 25, и му указва, че неговата оферта може да бъде отхвърлена, в случай че разясненията не са убедителни. Следователно елементите на изчисление на цените включват по необходимост всички елементи, допринасящи за образуването на предложените в офертата цени, включително не само метода на изчисление, но и стойността на разглежданите елементи. Следователно, обратно на поддържаното от ищеца, Комисията не му е поставяла въпроси само за метода на изчисление на цената, съдържаща се в офертата.

78 От гореизложеното следва, че доводите на ищеца относно нарушението на принципа на състезателност трябва да се отхвърлят.

79 На трето място, ищецът изтъква, че Комисията е трябвало да провери дали офертата на VLM е с необичайно ниска стойност въз основа на същите параметри, което би я накарало на направи аналогични изводи, що се отнася до основните задачи. Следователно той се позовава на нарушение на принципа на равно третиране. Ищецът представя симулация, от която било видно, че стойностите, приложени от комитета за оценка към неговата оферта, са твърде високи и че следователно неговите изводи са погрешни, което потвърждавало твърдяната разлика в третирането.

80 Следва да се припомни, че принципът на равно третиране на оферентите, който има за цел да насърчи развитието на здравословна и ефективна конкуренция между участващите в обществена поръчка предприятия, налага всички оференти да разполагат с еднакви възможности при изготвяне на офертите си и следователно включва изискването спрямо офертите на всички конкуренти да се прилагат едни и същи условия (решение от 29 април 2004 г., Комисия/CAS Succhi di Frutta, C-496/99 P, Rec, EU:C:2004:236, т. 110). Така оферентите трябва да се намират в равностойно положение както когато подготвят своите оферти, така и когато възлагащият орган ги оценява (вж. в този смисъл решения от 17 февруари 2011 г., Комисия/Кипър, C-251/09, EU:C:2011:84, т. 39 и от 16 септември 2013 г., Испания/Комисия, T-402/06, Сб., EU:T:2013:445, т. 66).

81 В случая следва да се припомни, че максималният общ бюджет, предвиден за разглежданата поръчка, възлиза на 2 500 000 EUR. Ищецът е предложил оферта на обща стойност от 1 320 112,63 EUR, докато VLM, като изпълнител, е предложил обща оферта на стойност 2 316 124,83 EUR.

82 При това положение, както Комисията подчертава, финансовата оферта на VLM, изчислена въз основа на предвидената в точка 9.3.2 от техническите спецификации формула относно ценовия критерий, е малко под тавана на бюджета, предвиден в посочените технически спецификации за изпълнението на поръчката, и с почти един милион евро по-висока от тази на ищеца. От това произтича, че за разлика от ищеца VLM изглежда не е предложил оферта с необичайно ниска стойност с оглед на неговия общ бюджет, предвиден за разглежданата поръчка.

83 Щом като не са били в едно и също положение, Комисията е могла, без да нарушава принципа на равно третиране, да вземе решение да провери необичайно ниската стойност на офертата на ищеца, без да прилага същото третиране към VLM.

84 При тези обстоятелства представената от ищеца симулация е ирелевантна.

85 Оттук следва, че оплакването за нарушение на принципа на равно третиране трябва да бъде отхвърлено.

86 От всичко гореизложено произтича, че трябва да се отхвърлят всички оплаквания на ищеца, с които той се стреми да установи наличието на незаконосъобразност, засягаща преценката на необичайно ниската стойност на неговата оферта. Следователно неговото искане за обезщетение в това отношение трябва да бъде отхвърлено, без да се разглеждат условията, свързани с наличието на вреда и на причинно-следствена връзка.

По искането за обезщетение, свързано с твърдените незаконосъобразности във връзка с критерий за възлагане № 3

87 Що се отнася до преценката на Комисията относно критерий за възлагане № 3, ищецът поддържа по същество, че в случая е налице объркване между критериите за подбор и критериите за възлагане, и твърди в това отношение, първо, нарушение на правилата на процедурата за възлагане на обществена поръчка, второ, нарушение на принципа на пропорционалност и трето, нарушение на принципа на разделение на отделните етапи на процедурата. Накрая, той изтъква погрешната преценка на неговата оферта.

88 Ищецът изтъква четири вида вреди, а именно вредата, свързана със загубата на разглежданата поръчка, и при условията на евентуалност, вредата, свързана със загубата на възможност за сключване на посочената поръчка. Той изтъква и вредата, свързана с разноските, направени за участие в процедурата за възлагане на поръчката, и неимуществените вреди.

89 В случая следва да се започне с разглеждане на това дали са налице условията, свързани с наличието на претендираните вреди и на причинно-следствена връзка между твърдяното незаконосъобразно поведение и посочените вреди.

90 Първо, що се отнася до вредата, свързана със загубата на разглежданата поръчка, твърдяна като главно искане, ищецът поддържа, че тя съответства на брутната печалба, от която той е бил несправедливо лишен. Следователно тази вреда съответства по същество на неговите пропуснати ползи.

91 Трябва да се припомни, че според съдебната практика искът, в подкрепа на който се изтъква вреда, произтичаща от пропусната полза, трябва да се отхвърли, защото не става въпрос за настъпила и действителна вреда, а за бъдеща и предполагаема вреда (вж. в този смисъл решения от 29 октомври 1998 г., TEAM/Комисия, T-13/96, Rec, EU:T:1998:254, т. 76, AFCon Management Consultants и др./Комисия, т. 32 по-горе, EU:T:2005:107, т. 113 и 114 и от 8 декември 2011 г., Evropaïki Dynamiki/Комисия, T-39/08, EU:T:2011:721, т. 47).

92 Действително, за да е изпълнено условието за наличие на вреда, вредата, чието поправяне се иска, трябва да е действителна и сигурна, обстоятелства, които ищецът следва да докаже (вж. решение Evropaïki Dynamiki/Комисия, т. 91 по-горе, EU:T:2011:721, т. 46 и цитираната съдебна практика).

93 Според член 101 от Финансовия регламент обаче възложителят може, преди да се подпише договора, да се откаже от поръчката или да отмени процедурата по възлагането, без кандидатите или оферентите да имат право на обезщетение.

94 Така, дори да се предположи, че комитетът за оценка е предложил поръчката да се възложи на ищеца, възлагащият орган не е обвързан от предложението на комитета за оценка, а разполага с широко право на преценка относно елементите, които следва да се отчетат с оглед на вземането на решение за възлагането на поръчката (вж. в този смисъл решения TEAM/Комисия, т. 91 по-горе, EU:T:1998:254, т. 76, AFCon Management Consultants и др./Комисия, т. 32. по-горе, EU:T:2005:107, т. 113 и 114 и Evropaïki Dynamiki/Комисия, т. 91 по-горе, EU:T:2011:721, т. 47).

95 Дори да се приеме, че офертата на ищеца е трябвало да бъде класирана на първо място и следователно че той е трябвало да бъде определен за изпълнител на поръчката, това не задължава Комисията да подпише договора с него. Всъщност нито един принцип или норма, приложими към провежданите от Комисията процедури за възлагане на обществени поръчки, не задължават последната да сключи договор за обществена поръчка с лицето, посочено за изпълнител в резултат на процедурата за възлагане на обществена поръчка (вж. в този смисъл решение Evropaïki Dynamiki/ЕЦБ, т. 34 по-горе, EU:T:2011:494, т. 211).

96 При това положение вредата, съответстваща на пропуснати ползи за ищеца и свързана със загубата на разглежданата поръчка, не е настъпила и действителна, а предполагаема. Следователно тя не може да бъде предмет на обезщетяване.

97 Доводите на ищеца, целящи изоставяне на съдебната практика, според която възлагащият орган не е длъжен да подпише договора с оферента, класиран на първо място вследствие на процедурата за възлагане на обществена поръчка, не променят този извод.

98 Действително, той поддържа, че ако възлагащият орган реши да сключи договора, той не е свободен да го възложи на други оференти, които не са класирани успешно в процедурата за възлагане на поръчката. Такова твърдение обаче не е в противоречие с факта, че възлагащият орган остава свободен да сключи договора или не и следователно да се откаже от него, така че вредата, изведена от пропуснати ползи, никога не е сигурна. Освен това съдебната практика не прави разграничение според това дали поръчката е била възложена или не. Всъщност вредата, свързана с пропуснати ползи, тоест вредата, равняваща се на печалбата, която не е могла да бъде извлечена от изпълнението на договора, предполага получаването на договора да е сигурно. Предвид свободата на преценка на възлагащия орган обаче, произтичаща от член 101 от Финансовия регламент, такава вреда никога не е сигурна.

99 Обратно на изтъкваното от ищеца, тази съдебна практика не позволява на възлагащия орган да извлича печалба от нарушаването на правилата, за което самият той има вина, без да е длъжен да поправи вредите, които биха произтекли от него, при положение че други вреди подлежат на обезщетяване, ако са действителни и сигурни. Такъв е по-конкретно случаят с вредата, свързана със загубата на възможност, или с вредата, свързана с разходите и разноските, понесени от оферент за участието му в процедура за възлагане на обществена поръчка, в хипотезата, при която нарушение на правото на Съюза е засегнало неговите възможности да получи поръчката. Точки 80—82 от решение от 30 април 2009 г., CAS Succhi di Frutta/Комисия (C-497/06 P, EU:C:2009:273), посочено от ищеца, се отнасят именно за вредите, свързани със загубата на възможност, или с разходите и разноските, понесени от оферент за участието му в процедура за възлагане на обществена поръчка, а не за пропуснати ползи.

100 Впрочем ищецът изтъква, че с тази съдебна практика отстраненият оферент, лишен от защита по привременни мерки поради твърде стриктната съдебна практика в областта на обезпечителните производства, е лишен също така от защита по отношение на правото на поправяне на вредите. И тук обаче следва да се отбележи, че поради текста на член 101 от Финансовия регламент, обратно на твърдяното от ищеца, той е загубил не договор, а възможност да получи договора, предмет на процедурата за възлагане на общностна обществена поръчка (определение от 20 юли 2006 г., Globe/Комисия, T-114/06 R, Rec, EU:T:2006:221, т. 116).

101 Така доводите на ищеца, целящи оспорване на приложимата съдебна практика, според която не може да има позоваване на вредата, съответстваща на пропуснатите ползи на ищеца, трябва да бъдат отхвърлени.

102 По-нататък, що се отнася до условието за наличие на причинно-следствена връзка, трябва да се припомни, че както е видно от писмото на Комисията от 25 март 2013 г., офертата на ищеца е отхвърлена, от една страна, поради това че оценката, предоставена с оглед на критерий за възлагане № 3, е била по-ниска от изисквания минимум и от друга страна, поради това че тя е била с необичайно ниска стойност. Впрочем възлагащият орган е приел, че офертата на ищеца е с необичайно ниска стойност, без да действа незаконосъобразно (вж. т. 50—86 по-горе). Следователно ищецът не е имал никаква възможност да получи поръчката поради тази необичайно ниска стойност.

103 Вредата обаче, основана на загубата на поръчката, ако се предположи, че е действителна и сигурна, е резултат от отхвърлянето на офертата на ищеца.

104 От това следва, че тъй като това отхвърляне е обосновано, дори и отхвърлянето на неговата оферта, основано на преценката на критерий за възлагане № 3, да е опорочено от незаконосъобразност, това не променя факта, че офертата на ищеца е с необичайно ниска стойност и следователно е била отхвърлена правилно.

105 Вследствие на това не може да се установи наличието на причинно-следствена връзка между евентуална незаконосъобразност, допусната при преценката на офертата с оглед на критерий за възлагане № 3, и вредата, съответстваща на загубата на поръчката, на която се позовава ищецът.

106 При това положение искането за обезщетение, целящо поправяне на вредата, претендирана от ищеца и съответстваща на брутната печалба, от която той е бил несправедливо лишен вследствие на загубата на самата поръчка, трябва да бъде отхвърлено.

107 С оглед на гореизложеното не е необходимо произнасяне по искането за поверително третиране на документите, представени като приложения към исковата молба за целите на оценяването на вредата, свързана със загубата на поръчката.

108 Второ, що се отнася до вредата, свързана със загубата на възможност за получаване на разглежданата поръчка, трябва да се констатира, че искането на ищеца също не може да бъде уважено.

109 Всъщност предвид съображенията, изложени в точки 102—105 по-горе, е явно, че вредата, основана на загубата на възможност за получаване на поръчката, също е резултат от отхвърлянето на офертата на ищеца поради нейната необичайно ниска стойност.

110 От това произтича, че дори и отхвърлянето на офертата на ищеца, основано на преценката на критерий за възлагане № 3, да е опорочено от незаконосъобразност, това не променя факта, че тази оферта е с необичайно ниска стойност и че ищецът при всички случаи не би могъл да се позовава на вреда, свързана със загубата на възможност за получаване на въпросната поръчка (вж. в този смисъл решение от 23 ноември 2011 г., bpost/Комисия, T-514/09, EU:T:2011:689, т. 171 в края).

111 При това положение не е възможно също така да се констатира наличието на причинно-следствена връзка между, от една страна, евентуална незаконосъобразност, допусната при преценката на офертата с оглед на критерий за възлагане № 3, и от друга страна, вредата, съответстваща на загубата на възможност за получаване на поръчката, на която се позовава ищецът.

112 Трето, що се отнася до вредата, която ищецът твърди, че е претърпял от разноските, понесени за участие в процедурата за възлагане на обществена поръчка, следва да се припомни, че икономическите оператори трябва да понасят присъщите на тяхната дейност рискове с оглед на обстоятелствата във всеки конкретен случай. В рамките на процедура за възлагане на поръчка тези икономически рискове включват по-конкретно разходите, свързани с изготвянето на оферта. Така направените разходи следователно остават за сметка на предприятието, което е избрало да участва в процедурата, тъй като възможността да се конкурира за възлагането на поръчка, не предполага сигурност, че тя ще му бъде възложена (решение CAS Succhi di Frutta/Комисия, т. 99 по-горе, EU:C:2009:273, т. 79). В това отношение член 101 от Финансовия регламент предвижда, че Комисията е свободна да реши да се откаже от поръчката. При това положение дори оферентът, предложил икономически най-изгодната оферта, няма гаранция, че ще получи поръчката.

113 Следователно по принцип разходите и разноските, понесени от оферент за участието му в процедура за възлагане на обществена поръчка, не могат да съставляват вреда, подлежаща на поправяне посредством присъждане на обезщетение (решения CAS Succhi di Frutta/Комисия, т. 99 по-горе, EU:C:2009:273, т. 81, TEAM/Комисия, т. 91 по-горе, EU:T:1998:254, т. 71 и Embassy Limousines & Services/Парламент, т. 34 по-горе, EU:T:1998:302, т. 97).

114 Несъмнено от съдебната практика следва и че този принцип не би могъл да се прилага без риск от нарушаване на принципите на правна сигурност и на защита на оправданите правни очаквания в случаите, когато нарушение на правото на Съюза при провеждането на процедура за възлагане на обществена поръчка е засегнало възможностите на даден оферент същата да му бъде възложена (решения CAS Succhi di Frutta/Комисия, т. 99 по-горе, EU:C:2009:273, т. 82, TEAM/Комисия, т. 91 по-горе, EU:T:1998:254, т. 72 и AFCon Management Consultants и др./Комисия, т. 32 по-горе, EU:T:2005:107, т. 98).

115 Положението по настоящото дело обаче е различно. Действително, доколкото преценката на Комисията, която приема, че офертата на ищеца е с необичайно ниска стойност, не е опорочена от незаконосъобразност (вж. т. 86 по-горе), следва да се констатира, че ищецът няма основание да твърди, че е загубил възможност да получи възлагане на поръчката, без да е нужно да се разглеждат по-нататък неговите оплаквания, направени с оглед на преценката на неговата оферта относно критерий за възлагане № 3 (вж. т. 109—111 по-горе).

116 При това положение, тъй като провеждането на процедурата за възлагане на обществена поръчка в конкретния случай не е засегнало възможностите на ищеца да получи възлагане на разглежданата поръчка, е приложим принципът, че разходите и разноските, понесени за участието му в процедурата за възлагане на обществена поръчка, не могат да съставляват вреда, подлежаща на поправяне посредством присъждане на обезщетение.

117 Освен това следва да се направи изводът, че не е възможно и да се констатира наличието на причинно-следствена връзка между евентуална незаконосъобразност, допусната при преценката на офертата с оглед на критерий за възлагане № 3, и вредата, произтичаща от разходите и разноските, понесени за участието му в процедурата за възлагане на обществена поръчка, на която се позовава ищецът.

118 Следователно искането на ищеца за възстановяване на неговите разноски, понесени в рамките на процедурата за възлагане на поръчката, трябва да се отхвърли.

119 С оглед на гореизложеното не е необходимо произнасяне по искането за поверително третиране на документите, представени като приложения към исковата молба за целите на оценяването на вредата, свързана с разноските, понесени за участие в процедурата за възлагане на обществената поръчка.

120 На четвърто място, ищецът се позовава на несправедлив натиск върху предприятието и персонала, участващ в процедурата за възлагане на обществена поръчка, и иска възстановяване на неимуществените му вреди, които оценява на 5 000 EUR.

121 Същевременно ищецът се ограничава да се позове на несправедлив натиск, свързан с разочарованието от несправедливо изключване, без да доказва, че действително е понесъл действителна и сигурна вреда, и без да привнася какъвто и да било елемент с цел да докаже наличието на такава вреда по смисъла на приложимата съдебна практика (вж. в този смисъл решения от 14 октомври 2014 г., Giordano/Комисия, C-611/12 P, Сб., EU:C:2014:2282, т. 36 и цитираната съдебна практика и Evropaïki Dynamiki/Комисия, т. 32 по-горе, EU:T:2014:888, т. 30 и цитираната съдебна практика).

122 Доводът на ищеца, изведен от липсата на необходимост да се доказват понесените неимуществени вреди, основан по-конкретно на решение Embassy Limousines & Services/Парламент, т. 34 по-горе (EU:T:1998:302), трябва да бъде отхвърлен. Всъщност по това дело Общият съд е взел предвид факта, че от преписката е видно, че възлагащият орган е поставил дружеството ищец в положение на несигурност и го е принудил да направи безполезни усилия с оглед да отговори на неотложна ситуация, за да изпълни поръчката. В настоящия случай съвсем не е така. Обратно, писмото на Комисията от 22 ноември 2012 г. предупреждава ясно ищеца, че неговата оферта може да бъде отхвърлена, ако разясненията, дадени относно посочената оферта, не са убедителни.

123 От това следва, че в конкретния случай не е представено доказателство за действителното настъпване на неимуществените вреди и че следователно искането, основано на тези вреди, трябва също да бъде отхвърлено.

124 По-нататък, претендираните в случая неимуществени вреди са свързани с отхвърлянето на офертата на ищеца, за което е установено, че е било обосновано, предвид нейната необичайно ниска стойност (вж. т. 86 по-горе). От това следва, че не може да се установи наличието на причинно-следствена връзка между евентуална незаконосъобразност, допусната при преценката на офертата с оглед на критерий за възлагане № 3, и неимуществените вреди, на които се позовава ищецът.

125 От всичко гореизложено произтича, че без да е необходимо да се разглежда дали е изпълнено условието, свързано с наличието на твърдените от ищеца незаконосъобразности относно преценката на неговата оферта с оглед на критерий за възлагане № 3, трябва да се констатира, че другите две условия, свързани, от една страна, с наличието на вреда и от друга страна, с наличието на причинно-следствена връзка между евентуалното незаконосъобразно поведение на Комисията и претендираните от ищеца вреди, не са налице.

126 При това положение искането за обезщетение трябва да се отхвърли, тъй като се основава на незаконосъобразности, свързани с преценката на офертата на ищеца с оглед на критерий за възлагане № 3, а поради това — и искането за обезщетение в неговата цялост.

По искането за събиране на доказателства

127 Ищецът иска да бъде разпоредено на Комисията да представи офертата на VLM, изпълнителят на поръчката, за да провери основателността на оплакването за различно третиране по отношение на необичайно ниската стойност на неговата оферта. Той добавя, че решението на Комисията, взето на основание Регламент № 1049/2001, не може да възпрепятства правомощията на Общия съд за събиране на доказателства.

128 Комисията се противопоставя на това искане.

129 От всички гореизложени съображения произтича, че искът трябва да се отхвърли изцяло, като не следва да се уважава направеното от ищеца искане за събиране на доказателства с цел да се получи копие от офертата на VLM.

По съдебните разноски

130 По смисъла на член 134, параграф 1 от Процедурния правилник на Общия съд загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане.

131 Тъй като ищецът е загубил делото, той трябва да бъде осъден да заплати съдебните разноски в съответствие с искането на Комисията.

По изложените съображения

ОБЩИЯТ СЪД (шести състав)

реши:

1) Отхвърля иска.

2) Agriconsulting Europe SA понася направените от него съдебни разноски, както и тези, направени от Европейската комисия.

Frimodt Nielsen Dehousse Collins

Обявено в открито съдебно заседание в Люксембург на 28 януари 2016 година

Подписи